

Mazu bērnu psihosociālās labsajūtas izpētes piecās Eiropas valstīs rezultatīvie dati

Kristīne Liepiņa,
Izglītības iniciatīvu centrs

Rīga, 2018.gada 23.novembris

SEED:

Social and Emotional Education and Development

Eiropas projekts, kurā iesaistītas deviņas organizācijas no sešām Eiropas valstīm:

 Nīderlandes

 Beļģijas

 Horvātijas

 Latvijas

 Norvēģijas

 Ungārijas

- Projektu finansē ES Erasmus+ Programma.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Projektu līdzfinansē Jēkabpils pilsētas dome un Preiļu novada pašvaldība.

Kas ir psihosociālā labsajūta?

Bērna spēja no dzimšanas līdz piecu gadu vecumam **veidot tuvas un drošas attiecības** ar pieaugušajiem un vienaudžiem; **izdzīvot, izteikt un regulēt emocijas** sociāli un kulturāli atbilstošos veidos; **pētīt vidi un mācīties** ģimenes, sabiedrības un kultūras kontekstā.

(Center on the Social Emotional Foundations for Early Learning, 2008)

Izpētes mērķi:

1. Novērtēt 5-gadīgu bērnu psihosociālo labsajūtu izglītības iestādēs piecās Eiropas valstīs: Horvātijā, Ungārijā, Latvijā, Nīderlandē un Norvēģijā;
2. Identificēt faktorus izglītības iestādēs, kas veicina, un kas kavē bērnu sociāli-emocionālo labsajūtu katrā valstī.

Izpētes metodika:

1. Intervijas ar iestāžu vadītājiem un skolotājiem;
2. UPSI-5 – instruments bērnu psihosociālās labsajūtas izzināšanai.

Izpētes pamatinformācija

- Tika apkopota informācija par **1195 bērniem**, no tiem - **46% meitenes, 54% zēni**.
- Tika iesaistītas **52 izglītības iestādes**
- Tika intervēti **44 izglītības iestāžu vadītāji un 140 skolotāji**, kas strādā ar piecgadīgiem bērniem.

Faktori, kas veicina bērnu psihosociālo labsajūtu

Nozīmīgākie identificētie faktori, kas pozitīvi ietekmē bērnu psihosociālo labsajūtu:

stimulējoša vide

pedagogu kompetence un attieksme

attiecību kvalitāte

sociālā un emocionālā izglītība

iekļaušana un dažādība

bērncentrēta pieeja

Faktori, kas kavē bērnu psihosociālo labsajūtu

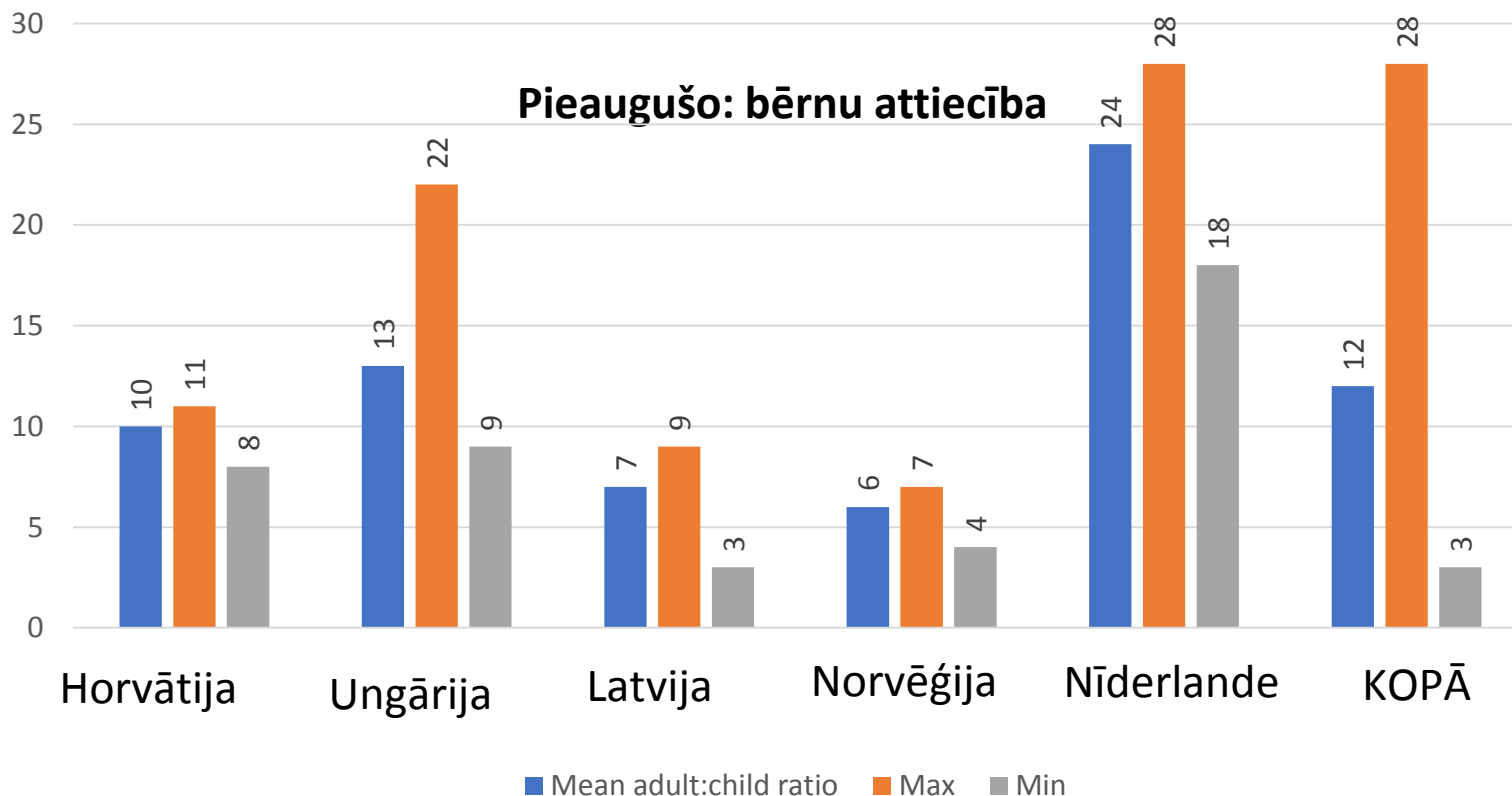
Nozīmīgākie identificētie faktori, kas negatīvi ietekmē bērnu psihosociālo labsajūtu izglītības iestādē:

liels bērnu skaits grupā

darbinieku trūkums, bieža darbinieku maiņa

Faktori, kas kavē bērnu psihosociālo labsajūtu

Nozīmīgākie identificētie faktori, kas negatīvi ietekmē bērnu psihosociālo labsajūtu izglītības iestādē:

nabadzība

alkohols un citas atkarības

sadarbības trūkums ar vecākiem

vardarbība

kultūras un etniskā dažādība

šķiršanās

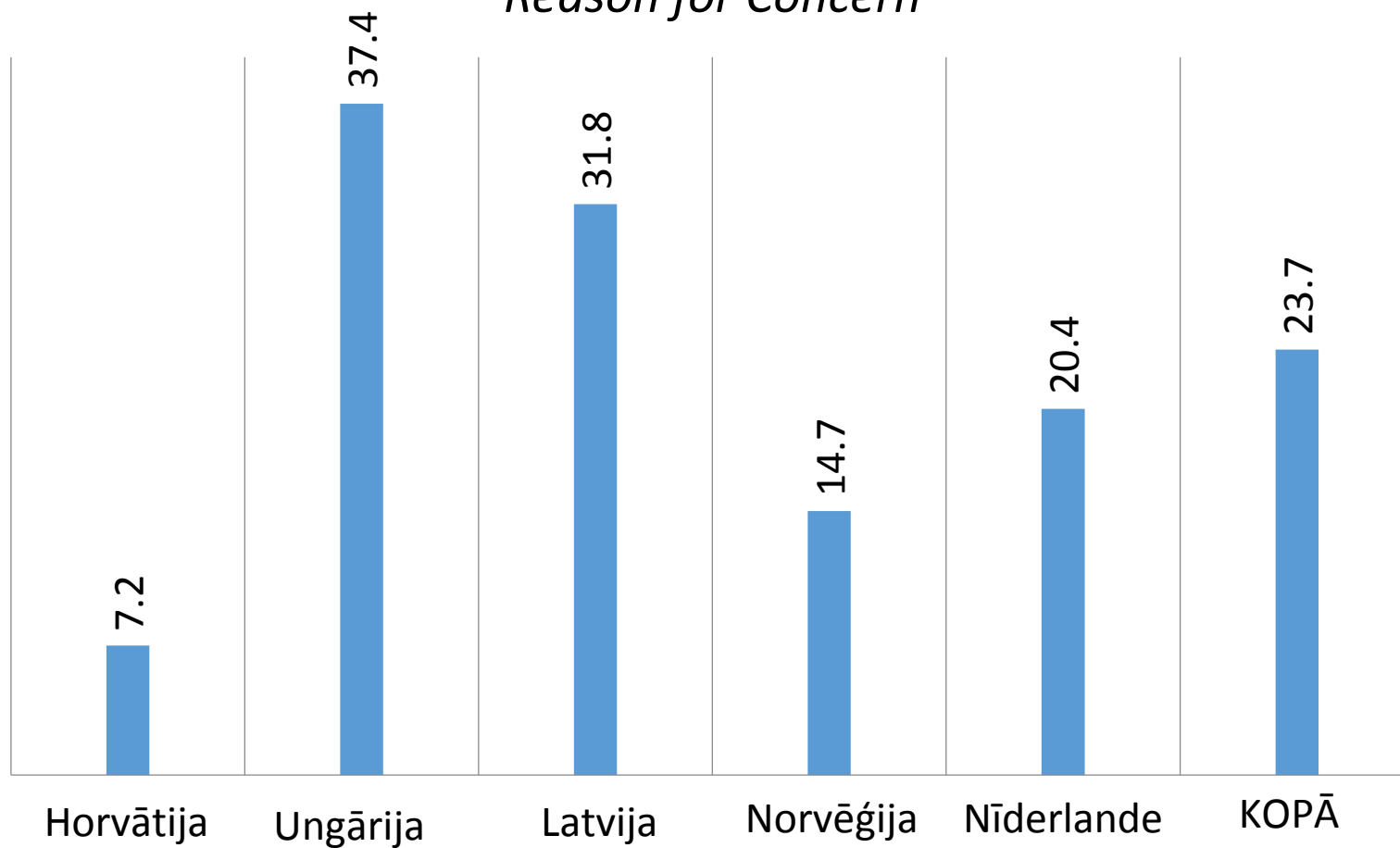

vietas un laika trūkums rotaļām (gan telpās, gan ārā)

Potenciālā riska grupa (%)

Reason for Concern

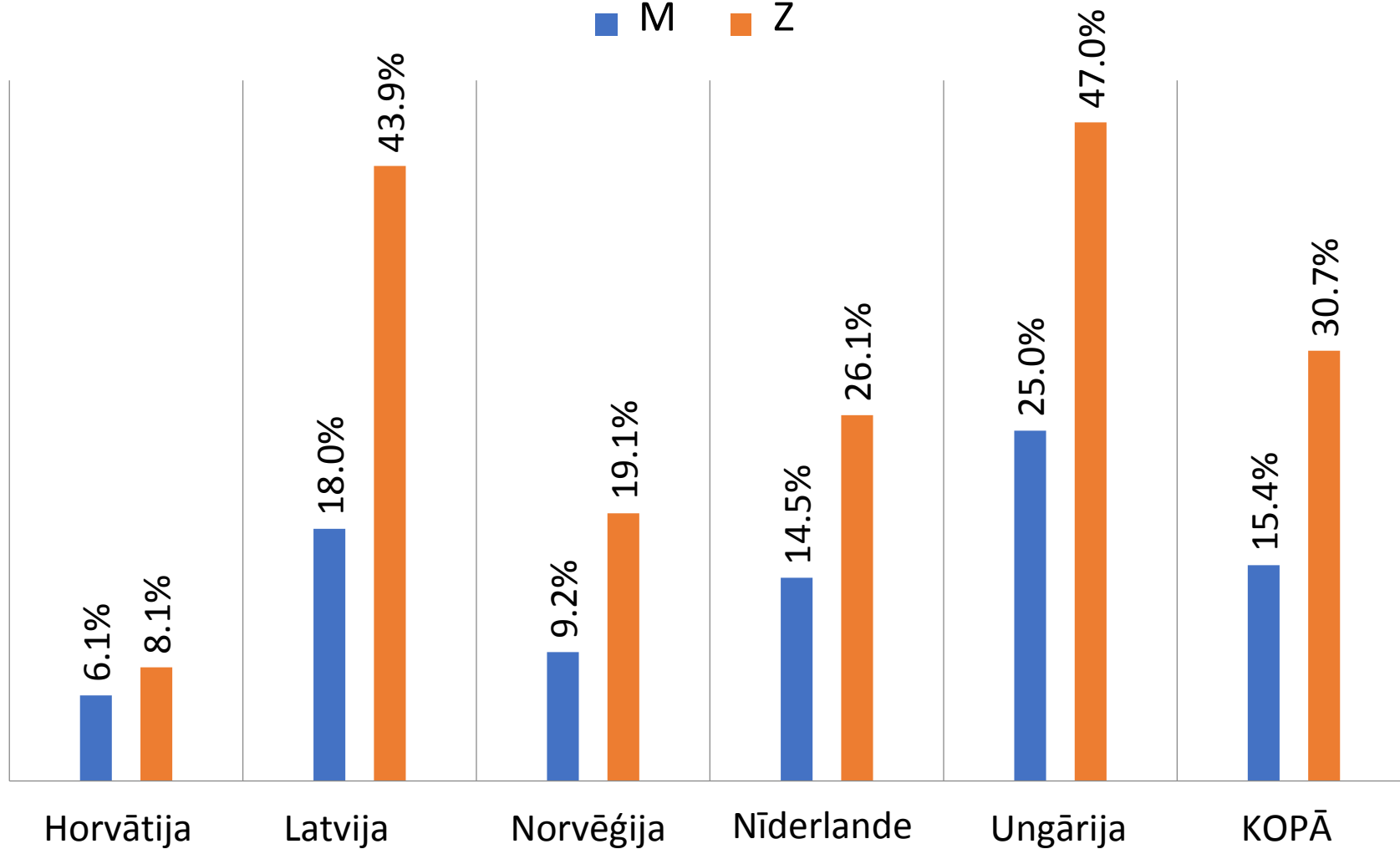

Potenciālā riska grupa (%) Latvijas izglītības iestādēs

Izglītības iestāde	PRG %
1	21,9
2	47,1
3	20,0
4	13,7
5	39,5
6	20,8
7	69,2
8	48,6
9	43,8
10	12,5
Vidēji	31,8

Psihosociālā labsajūta un dzimums

■ M ■ Z

Secinājumi un jautājumi diskusijai

Vidējais potenciālās riska grupas lielums piecās valstīs - **24 %**.

Latvijas rādītājs – **31,8%**.

Lielākajai daļai intervēto skolotāju ir izpratne par nozīmīgākajiem bērnu **psihosociālās labsajūtas aspektiem**.

Vairāki identificētie faktori, kas **kavē bērnu psihosociālo labsajūtu** izglītības iestādē ir ārpus pedagoga ietekmes sfēras (bērnu skaits grupā, dažādība bērnu starpā).

Izpēte uzrāda tendenci, ka pedagogi dažās valstīs bērnu psihosociālo labsajūtu saista galvenokārt ar vecākiem un ģimeni, nevis ar savu profesionālo darbību.

Secinājumi un jautājumi diskusijai

Izpēte vēlreiz apliecina, ka **skolotāju ikdienas darbs būtiski ietekmē bērnu psihosociālo labsajūtu**, tomēr skolotāji ne vienmēr novērtē savu lomu un iespējas bērnu psihosociālās labsajūtas nodrošināšanā.

Izpēte skaidri apstiprina, ka lielāka vērība pedagogu sagatavošanā un profesionālās kvalifikācijas pilnveidē ir jāvelta **pedagogu prasmēm pozitīvu un atbalstošu attiecību veidošanai ar vecākiem**, saskatot ģimenēs sadarbības partnerus.

Īpaša uzmanība jāpievērš arī **dažādībai un iekļaušanai**. Izpēte apliecina, ka, lai gan skolotāji atzīst dažādību kā vērtību, tomēr tā tiek identificēta kā viens no galvenajiem faktoriem, kas kavē bērnu psihosociālo labsajūtu.

Bērnu psihosociālā labsajūta ir komplekss jēdziens, kas prasa kopveseluma pieeju kompetentā izglītības un aprūpes sistēmā, iesaistot bērnus, visu vecumu ģimenes locekļus, vietējo sabiedrību, pedagogus un vietējās un valsts politikas veidotājus.

Tikai tad VISI BĒRNI būs laimīgi ģimenē, izglītības iestādē un dzīvē kopumā!

Paldies!